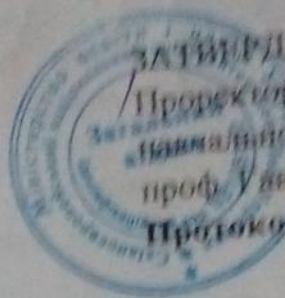

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної і соціальної психології та соціології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекреації
проф. Уаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 18.10.2017 р.

ПРОГРАМА
Вибіркової навчальної дисципліни
Соціологія
Підготовки бакалавр
Спеціальності 251 Державна безпека
освітньої програми (спеціалізації)
251 Державна безпека

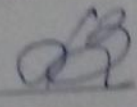
Програма навчальної дисципліни «СОЦІОЛОГІЯ» підготовки бакалавр, галузь знань 25 Висні науки, національна безпека, безпека державного кордону, спеціальності 251 Державна безпека, за освітньої програмою Державна безпека.

Розробник: Любчук В.В., старший викладач кафедри загальної і соціальної психології та соціології, кандидат соціологічних наук

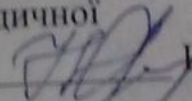
Рецензент: Кузьмук О.М., доцент кафедри загальної і соціальної психології та соціології, кандидат соціологічних наук

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри загальної і соціальної психології та соціології

протокол № 3 від 02.10. 2017 р.

Завідувач кафедри: Засєкіна Л.В.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології та соціології
протокол № 2 від 04. 2017р.

Голова науково-методичної комісії факультету Іванашко О.Є.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання		Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів 105/3,5		Рік навчання 1
		Семестр перший
		Лекції 26 год.
		Практичні (семінарські) 20 год. Лабораторні - год. Індивідуальні - год.
ІНДЗ: €		Самостійна робота 53 год.
		Консультації 6 год.
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

У програмі курсу подається загальна картина розвитку суспільства, розкриваються ключові соціологічні поняття, логічно пов'язані в єдину систему. У ній аналізується соціологія як наука, висвітлюються деякі етапи її становлення і розвитку, розкривається зміст основних шкіл і напрямків сучасної соціології, викладаються основи деяких спеціальних і галузевих соціологічних теорій, розглядаються методологічні основи соціологічних досліджень.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- оволодіють основними соціологічними категоріями;
- матимуть змогу проаналізувати основні етапи становлення та розвитку соціологічної думки, звернувшись до концепцій та підходів знаних соціологів різних епох;
- ознайомляться із деякими спеціальними і галузевими соціологічними теоріями, що дозволить розширити сприйняття проблем соціальної реальності крізь призму основних сфер діяльності та функціонування соціальних інститутів.
- набудуть теоретичних знань та практичного досвіду із застосування методів збору соціологічної інформації.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається із 2-х змістових модулів. Структура

навчальної дисципліни подається у таблиці 2.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Соціологія як суспільна та гуманітарна наука.					
Тема 1. Предмет, об'єкт, структура та функції соціології.		2	-	2	
Тема 2. Етапи розвитку соціологічної думки.		2	-	4	
Тема 3. Суспільство як об'єкт соціологічного пізнання.		2	-	2	
Тема 4. Соціальна структура суспільства		2	-	2	
Тема 5. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність.		2	-	2	2
Тема 6. Соціальні інститути та соціальні організації.		2	-	2	
Тема 7. Соціологічна теорія особистості.		2	-	3	
Разом за модулем 1		14	-	17	2
Змістовий модуль 2. Соціологічне дослідження та особливості його проведення у різних сферах діяльності.					
Тема 8. Соціологія девіантної поведінки.		2	-	6	
Тема 9. Економічна соціологія		2	-	4	
Тема 10. Соціологія права.		2	-	6	2
Тема 11. Соціологія політики.		2	-	6	
Тема 12. Соціологічне дослідження: поняття, види, етапи.		2	-	8	
Тема 13. Методи збору соціологічної інформації.		2	-	6	2
Разом за модулем 2		12	-	36	4
Всього годин:		26	-	53	6

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Соціологічне бачення суспільства крізь призму поглядів соціологів – класиків: 1) Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму / М. Вебер; [пер. з нім. О. Погорілого]. – К., 1994, 2) Дюркгейм Э. О разделении общественного труда. Метод социологии / Э. Дюркгейм. – М., 1990, 3) Мертон Р. Социальная теория и социальная структура / Р. Мертон. – К., 1996

2. Українське суспільство в контексті сучасних соціальних перетворень: аналіз результатів соціологічного моніторингу Інституту соціології (Українське суспільство: моніторинг соціальних змін. Випуск 2 (16) / Головні редактори д.екоп.н. В.М.Ворона, д.соціол.н. М.О.Шульга. – Київ : Інститут соціології НАН України, 2015. – 780 с.);

європейське сприйняття сучасних соціальних трансформацій : результати європейського соціологічного дослідження (Evhen Golovakha, Andriy Gorbachyk. Social Changes in Ukraine and Europe: Outcomes of European Social Survey 2005-2007-2009. – К.: Institute of Sociology of NAS of Ukraine, 2011. – 118 p.).

3. Формування української державності у концепціях Грушевського, М. Костомарова, М. Шаповала та ін.

4. Якісні та кількісні методи збору соціологічної інформації: сутність, види, специфіка застосування до вивчення соціальної та суб'єктивної реальності.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ). Із врахуванням теоретичних знань, набутих навичок та життєвого досвіду студентам пропонується виконати ІНДЗ у формі есе, об'ємом до 5 ст.

Теми есе.

1. Професійна мобільність як чинник формування нового типу працівника.
2. Соціальна структура українського суспільства: чинники розвитку.
3. Сутність нерівності у соціологічному, політичному та правовому сенсі.
4. Соціальні рухи та їх роль у формуванні національної ідеології.
5. Девіантна поведінка як механізм формування сучасного суспільства.
6. Реформи освіти, медицини, пенсійна реформа як спосіб інтеграції в європейське товариство.
7. Культурні цінності сучасної молоді.
8. Студентство як рушійна сила демократичних змін.
9. Аналіз документів як метод отримання соціально значущої інформації.
10. Соціальний статус держслужбовця за умов реформування українського суспільства.
11. Роль результатів опитування у формуванні громадської думки.
12. Соціальні інститути в українському суспільстві: особливості функціонування.
13. Механізми правової соціалізації особистості.
14. Соціальний механізм законотворчості (на прикладі діяльності Верховної Ради України).
15. Закон як соціальне явище.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ (табл. 3). У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 30 балів);
2. виконання ІНДЗ, які зараховуються у поточний контроль (максимум 10 балів);
3. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)													Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1										Модуль 2	Модуль 3					
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2						ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	10	30	30	100
2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3				

Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аарон Р. Этапы развития социологической мысли / Р. Арон – М., 1993.
2. Бабосов Е. М. Социология управления / Е.М. Бабосов— Минск: ТетраСистемс, 2001.
3. Багаева Т. Л. Брендинг в оптике социологии: монография / Т. Л. Багаева. – Киев : Академвидав, 2017. – 344 с.
4. Бауман З. Мыслить социологически / З. Бауман – М., 1996.
5. Бурдые П. Социология политики / П. Буддые — М.: Socio-Logos, 1993. — 236 с.
6. Гавриленко І.М. Соціологія освіти: [навчальний посібник] / І.М. Гавриленко, В.М. Огаренко, О.Л. Свідін, Ю.І. Яковенко Кн. 1. – Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2006.; Кн. 2. – Запоріжжя: КПУ, 2009.
7. Гіденс Е. Соціологія / Е. Гідденс – К., 1999.

8. Гофман А. Семь лекций по истории социологии / А. Гофман – М., 2001.
9. Громов И.А. Западная теоретическая социология / И.А. Громов, А.Ю. Мацкевич, В.А. Семенов – СПб., 1996.
10. Добренъков В.И. Фундаментальная социология / В.И. Добренъков, А.И. Кравченко : [в 15 т.]. - М. : ИНФРА-М, 2006.
11. Захарченко М.В. Історія соціології (від античності до початку ХХ ст.) / М. В. Захарченко, О.І. Погорілий – К., 1993.
12. Ионин Л.Г. Георг Зиммель- социолог / Л.Г.Ионин. - М., 1981.
13. Ионин Л.Г. Социология культуры / Ионин Л.Г. – М., 2000.
14. История социологии в Западной Европе и США: [учебник для вузов] / Отв.ред.Г.В.Осипов. – М., 1999.
15. Качественные методы. Полевые социологические исследования / И. Штейнберг, Т. Шанин, Е. Ковалев, А. Левинсон; под ред. И Штейнберга. – СПб.: Алетейя, 2009. – 352 с.
16. Култыгин В.П. Классическая социология / В.П. Култигин – М., 2000.
17. Маркович Д.Ж. Общая социология / Д.Ж. Маркович – М., 1998.
18. Мертон Р. Социальная теория и социальная структура (фрагменты) / Р. Мертон - К., 1996.
19. Миллс Ч.Р. Социологическое воображение / Ч.Р. Миллс – М., 2001.
20. Общая социология: Хрестоматия / Сост. А.Г. Здравомыслов – М., 2006.
21. Панина Н. В.Технология социологического исследования / Н.В. Панина– К., 2001.
22. Паніотто В. І. Методи опитування: монографія / В. І. Паніотто, Н. М. Харченко – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2017. – 336 с.
23. Рабочая книга социолога / Под.ред. В.Г.Осипова. – М., 2009. – 480 с.
24. Ритцер Д. Современные социологические теории / Д. Ритцер – М., 2004.
25. Руткевич М.Н. Общество как система. Социологические очерки М.Н. Руткевич – СПб., 2001.
26. Современная западная социология. Словарь. – М., 2000.
27. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / За заг.ред.В.І.Воловича. – К., 1998.
28. Соціологія: [навчальний посібник] / За ред.. СО. Макеєва. – 3-те вид., срет. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2005. – 455 с.
29. Соціологічна енциклопедія / Укладач В.Г. Городяненко. – К.: Академвидав, 2008. -456 с.
30. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования: Описание, объяснение, понимание социальной реальности. – М.: Добросвет», 2003. – 596 с. .

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

Програмою передбачено письмовий іспит.

Питання на іспит.

1. Об'єкт та предмет соціології.
2. Структура соціологічного знання.
3. Функції соціології.
4. Зв'язок соціології з іншими науками.
5. Поняття суспільство в соціології.
6. Соціологічна система Конта О.
7. «Розуміюча соціологія» Вебера М.
8. Структурний функціоналізм Р. Мертона.
9. Соціологія в сучасній Україні: проблематика досліджень.
10. Соціальні рухи: поняття, типи.
11. Соціальні інститути: поняття, типи, функції.
12. Поняття соціальної стратифікації.
13. Поняття соціальної мобільності. Види соціальної мобільності.
14. Поняття та види організації.
15. Бюрократія як вид організації.
16. Соціальний статус та соціальні ролі особистості.
17. Інтерпретація понять індивід, особа, особистість.
18. Соціалізація особистості: поняття, етапи, види, чинники.
19. Агенти соціалізації.
20. Поняття соціологічного дослідження.
21. Види соціологічних досліджень.
22. Опитування як метод отримання соціологічної інформації.
23. Аналіз документів.
24. Метод спостереження.
25. Якісні методи дослідження.
26. Соціологічний експеримент.